

PISMA BRALCEV

Cene ogrevanja

Zakaj taka razlika?

Rad bi vam opisal nekaj svojih razmišljanj, ki bi utegnili zanimati še koga, obenem pa morda spodbudila kakšnega prijatelja k odgovoru. Povod za to, da vam pišem, je bila nedavna ponovna podražitev zemeljskega plina, ki se je tako v manj kot pol leta podražil za dvakrat. Tiste, ki smo gledali kurjave odvisni samo od te vrste goriva, nas je ta podražitev hudo prizadela. Smo pa popolnoma v podrejenem položaju, tako rekoč »brez pravice glasovanja«. Zato me je tembolj presenetil članek P. Potočnika v Delu dne 30. septembra letos. Pod naslovom »Se poceni ogrevanje« seznanim bralce s stanjem v Zagrebu. Naj navedem samo tisto, kar zadeva zemeljski plin in ogrevanje. »Od 1. oktobra bodo Zagrebčani plačevali porabo zemeljskega plina po 3,80 dinarja za kubik ali za 52 odstotkov dražje...« V nadaljevanju piše, da je v Zagrebu najdražje ogrevanje s kurilnim oljem (21.000 din), najcenejše pa z mestnim plinom: letno na stanovanje povprečno 9.500 din.

Mešani občutki so me spreletavali, ko sem to prebral. Najprej sem pomislil, da gre za drugačen, manj kaloričen plin, ko pa sem prebral tudi ceno za ogrevanje stanovanj s plinom, sem videl, da ni tako. Postavljam torej vprašanje: Zakaj je v Ljubljani ogrevanje s plinom tako drago? Razmerje v ceni Zagreb: Ljubljana je približno 1:3! In vendar živimo v isti državi! Morda je poraba plina drugačna, toda tolikšne razlike kljub temu niso dopustne. Ali ne bi bilo smešno, če bi od potrošnikov, ki jih bodo priključili na novo jedrsko elektrarno Krško, zahtevali, da plačujejo električno energijo petkrat dražje od tistih, ki so priključeni na primer na staro amortizirano Falo!

Druga stvar, ki bi se je rad dotaknil, pa je že tolikokrat premlevana kalorična vrednost zemeljskega plina. Plinarna do sedaj še ni dala zadovoljivega odgovora. Navaja (kar piše tudi v Uradnem listu SRS) vrednost 9600 kcal/m³ pri 0° C in pritisku 760 mm Hg. Ker ga potrošnik dobiva pri sobni temperaturi (okrog 20° C), je torej njegova kalorična vrednost za približno 7% manjša (ker je plin pri višji temperaturi redkejši, ga dobimo v isti prostornini manj), torej pod 9000 kcal/m³. V pogovoru s predstavnikom Plinarne sem zvedel, da je vrednost, ki jo oni navajajo, zgornja. In kaj je ta zgornja kalorična vrednost? To je kalorična vrednost, ki bi jo plin imel, če ne bi vseboval vode. Ker pa jo vsebuje, je torej to neka namišljena, fiktivna vrednost, ki je niti teoretično ni mogoče doseči!! Spodnja kalorična vrednost, torej tista, ki se da izkoristiti,

pa je občutno nižja, pod 8000 kcal/m³. Plačujemo torej nekaj, česar sploh ne dobimo, počutimo se, oprostite izrazu, ogoljufane.

Končal bom. Upam, čeprav mogoče preveč optimistično, da se bo našel kdo, ki bo stvari vsaj malo razjasnil, seveda, če je komu sploh do tega!

S tovariškimi pozdravi

Jože Koller
Koseze

Vzdrževanje stanovanjskih hiš Olupljena stolpnica

Veliko je bilo že prelitega črnila zaradi ekonomskih stanarin, češ da sedanje ne pokrivajo stroškov tekočega vzdrževanja in investicijskega vzdrževanja. Ta razprava je bila prav gotovo potrebna in koristna, vendar bi opozoril, da bi bilo koristno organizirati take razprave tudi o obnašanju in odgovornosti tako tistih, ki tako zbrana sredstva uporabljajo, kot tudi gradbenikov. Zakaj?

Na trgu Komandata Staneta, ob stolpnici Celovška 185, so izvajalci del ob gradnji tega stanovanjskega bloka pred nekaj leti naredili deponijo odpadnega in tudi uporabnega gradbenega materiala. Ta deponija je bila »v okras« trgu vse do tedaj, ko se je tu pojavil rdeči petelin. Tu je bilo priljubljeno igrišče otrok, ki so verjetno tudi povzročili požar, menda julija 1979.

Ogenj je zajel tudi fasado stolpnice, ne samo gradbeni material. Fasada je zgorela do višine drugega nadstropja, po vsej širini. Ko je bil požar pogašen, so odstranili s pogorišča vse, kar je še ostalo, ostal pa je velik, več metrov dolg in širok madež na zidu bloka, kot opomin, kaj rdeči petelin lahko naredi. Računali smo, da se bo našel kdo, ki bo to posledico malomarnosti in neodgovornosti odstranil, pa tega do danes še nismo pričakali. Verjetno je hišni svet že kaj skušal, toda doslej niso nič. Verjetno so dobili obljube od odgovornih, naj počakajo, da se bo vse uredilo. Res je, stanovanjci čakajo, vreme pa noče. Ker fasade niso popravili, je veter odtrgal plastično fasado že do višine 5. nadstropja in verjetno bo šlo tako še naprej.

V tej stolpnici, na kateri je plošča GIP Obnova 1975, so prostori Prve petoletke iz Trstenika. Tu imajo prostore družbeni pravobranilec samoupravljanja Ljubljana, sodišče združenega dela v Ljubljani in STANDARD-INVEST TOZD inženiring, Enota za »visoke gradnje«.

Počakajmo torej še kakšen mesec ali leto, da se fasada odpre do 12. nadstropja, pa bo dela tudi za visoko gradnjo, saj bo »ceha« tako in tako plačal stanovalec — delavec.

Ciril Miklič

Zapis ob nekem zboru stanovalcev

Oh, ta naša stanovanja!

Bil je zbor stanovalcev. Izbran je bil nov hišni svet in predvsem se je veliko in glasno diskutiralo. Bilo je čutiti precej zagrenjenosti, opazna pa je bila tudi velika želja, da bi vse krenilo na bolje, ne samo v besedah, ampak tudi z dejanji.

Res je, so problemi, marsikaj šepa že od samega začetka, marsikaj ni najbolje napravljeno, z marsičem nismo popolnoma zadovoljni. Stisnjeni smo skupaj, obsojeni na življenje drug ob drugem. Moti nas nesnaga, nered, motijo nas razbitine kjerkoli, moti nas vrtnanje pozno zvečer, premočno navijanje radia, televizije, premočno ozvočenje, ropotanje po sobi. Moti nas morda že

tudi večje in boljše stanovanje sosedu, njegov višji življenjski standard. Marsikaj čutimo v sebi, ubadamo se morda za zavistjo, nevoščljivostjo, potrošništvom itd. So problemi, takšni od nekdaj in takšni, ki si jih sami delamo, gotovo so.

Včasih pozabljamo, da živimo v bloku, da smo blizu eden drugemu, da smo odvisni drug od drugega, da ne živimo v kakšni vrstni hišici, da nismo kje na deželi, na osamljeni domačiji, sredi njiv in gozdov, kjer daleč naokoli ni žive duše in lahko delamo, kar hočemo. Gotovo včasih pozabljamo, da v bloku ni možen disko, da to ni miting, kjer bi neka popevka veljala za vse. Gotovo smo včasih le premalo ljudje, pregrebi, preveč nervozni. Gotovo smo včasih premalo hvaležni za življenje, hvaležni družbi in prednikom, premalo mislimo na številne žrtve, ki so bile potrebne za to, kar uživamo in imamo. Gotovo imamo včasih premalo občutka za sočloveka, za sosedu, včasih nas premalo briga skupna lastnina, včasih se preveč zapiramo vase, v svoje privatne zadeve in skrbri, včasih le preveč vidimo le sebe in svoje potrebe.

Gotovo včasih doživimo, kako težki so sosedski odnosi, če pozabimo na humanost, na kulturo in vzgojenost, na bonton življenja po stolpnicih, če smo preveč sebični in delamo in skrbimo le za tisto, kar nam pri naša koristi in nam godi in se premalo oziramo na sosedu, na njegove potrebe, skrbri, okoliščine, navade in tudi muhe. Gotovo včasih malce pozabljamo, da je tudi sosed človek, ravno tak kot mi. Pozabljamo, da sebičen, le nase misleč sosed ne more biti priljubljen, spoštovan in cenjen! So problemi, so, marsikaj je narobe, marsikaj nas žuli, na marsikaj pozabljamo, kajti smo pač le ljudje!

Kljub temu ni vse tako črno, kot se zdi, kljub temu so to prijetna stanovanja, so to naša stanovanja in že zdaj, kljub vsemu, tako prikupna, tako domača! Pa prideš zvečer domov, greš po stopnicah ali se pelješ z dvigalom, povsod domači glasovi, srebrni ženski in zlati moški, živahen ščebet otrok, znan živčav in ropot. Pozdraviš tega ali onega, dobiš vrnjen pozdrav, šopek nasmeha, toplo besedo. Pogledaš po hodnikih, vse domače, vse znano, diši po kruhu, po cvrtju iz kuhinj, počutiš se varnega. Tu je doma živo življenje, tu je kovačnica družbe, tu so domovi, tu so družine, tu so starši in otroci, tu se zidajo temelji osebnosti v mlademu človeku! Veseliš se, da so tudi drugi veseli. Mir je in tišina ponoči. Le kakšna luč kje še gori, znamenje poznega nočnega garača. Zjutraj zarana, kakor je pač služba. Težko gre, bilo bi lepo doma, ob televiziji, v krogu družine, z otroki, toda moderna družba zahteva drugače, ni veliko skupaj, vsak gre po svojih opravkih in le proti večeru se dobimo. Otroci privro iz šol in vrtcev, podijo se okoli stolpnice, med redkimi zelenicami, skozi okno prihaja v sobo njihova mlada pesem, njihov smeh, prihaja živčav mesta, oddaljeni glasovi mestnega tršča, prometa, glasovi strojev se mešajo z glasovi ljudi.

Lahko je zunaj mrzlo, lahko zavija burja, v stanovanju, doma, je toplo, centralna greja, stene so tople, domače, vse je lepo opremljeno. V bifeju je prijetna kapljica, v kuhinji, v hladilniku kaj za pod zob, tu je žena, mož, otrok. Televizija prinaša življenje iz vsega sveta; vidimo, kaj imamo in česa nimamo. Radio neprestano kramlja in mi kramljamo in se ne damo motiti od problemov, rešujemo jih sproti in premagujemo ovire. Sosedova glasba se spremeni v pozdrav, hoja po stanovanju ni nujno neprijetna, lahko pomeni, da je nekdo doma, da nismo sami, več nas je. Tudi večerno vrtnanje v betonsko steno se lahko spremeni v občutek povezanosti in za glodajoči črv v ohišju ni nujno, da bi nam šel na živce, ampak nas lahko opozarja na tek časa, na temeljito izrabo možnosti, zmoglosti in talentov.

V dvigalu naletiš na sosedu z lepilom v roki, lepi in popravlja skupne napake in pomisliš, da so tudi še ljudje, ki skrbijo za skupne stvari. Drugi ti priskoči na pomoč

(Nadaljevanje na 11. strani)

Premalo je takšnih proslav...

Več kot mesec dni pred našim praznikom so se na Katarini začele velike priprave. Zastavili smo si precej zahtevno in težko nalogo. Kar najbolj slovesno smo hoteli počastiti dan republike, ker pa je letos minilo petindvajset let, odkar stoji na Katarini tudi šola, smo sklenili, da k praznovanju dneva republike priključimo še praznovanje 25-letnice naše šole.

Šola na Katarini je izredno pomembna, ne samo za otroke — šolarje, ampak tudi za vse krajanje. Zanje je šola kulturni, športni in sploh družabni center. Zavoljo tega ni čudno, da so se pripravam na dvojno praznovanje z velikim veseljem priključili razen učencev OS J. Kalana tudi OO ZSMS in KS Trnovec-Topol.

Vzdušje v šoli je bilo iz dneva v dan bolj napeto, naelektreno; vsi skupaj smo komaj čakali, da bomo pokazali, kaj vse lahko napravijo mlade delovne roke. Končno je prišel težko pričakovani dan. Dopoldne smo s programom obiskali tovarno Aero-Celuloza. Tam so nas zelo prijazno sprejeli in z zanimanjem prislusnili našemu recitalu. Popoldne ob šestnajstih se je začela proslava za krajanje in vse tiste učitelje, ki so na šoli poučevali od začetka njenega delovanja. Med povabljenici so bili tudi predstavniki našega pokrovitelja Aero-Celuloze, Turističnega društva Katarina ter osnovnih šol iz Preske in Sore.

Naš razred — dvorana se je napolnil do zadnjega kotečka, ne glede na neugodne vremenske razmere. Ves program je izzvenel zelo slavnostno, še posebej zaradi tega, ker je na ta dan izreklo svojo zaobljubo pet

novih pionirjev. Mladi igralci so s svojo igrico zelo navdušili občinstvo. Ves program je povezoval dekleški zborček, ki je nastal med vajami, ko so si dekleta naporene večerne ure popestrila s petjem rodoljubnih in borbenih pesmi.

S skromno zakusko smo zaključili naše srečanje ob dvojnem prazniku. Za krajanje je bilo to prijetno družabno srečanje, zadovoljno so si ogledovali razstavljene izdelke svojih otrok, navdušeno prelistavali kronike, ki so jih učitelji dolga leta vestno pisali in marsikdo je med orumenelimi listi našel svoje ime ali celo fotografijo. Posebno pri srčni so bili pogovori nekdanjih učiteljev z njihovimi učenci. Vsi so navdušeno pripovedovali, da si takšnih proslav in srečanj še želijo.

Praznovanje na Katarini smo v športnem duhu zaključili v ponedeljek, ko je šolsko športno društvo organiziralo prvenstvo v namiznem tenisu za vse krajanje. Udeležba je bila polnoštevna, tekmovali so pionirji(ke), mladinci(ke) in člani(ce). Zmagovalci so prejeli diplome in nagrade.

Zaključna misel in želja nas vseh — učencev, mladincev, krajanov in učiteljev, je bila, da bi še naprej tako uspešno sodelovali.

PREJELI SMO

Molk administracije

V lanskem februarju sem zaprosil izvršni svet občine Ljubljana-Siška, da bi le-ta odločil o spornosti in pravici do gradbene lokacije v hribovski vasi Studenčice. V sami vasi je v breg izkopal gradbeno jamo že graditelj sam. Neobdelano, iznakaženo parcelo pa je lastnica namenila prodaji, če bo gradnja na tej parceli mogoča.

Obrnil sem se na LUZ in na pristojni občinski organ za upravne, gradbene in komunalne zadeve. Niti ta organ niti izvršni svet občine še vedno nista dala nikakršnega odgovora, potem ko sem jim v lanskem septembru izročil še zadnje zahtevane dokumente. Potem sem čakal tako kot drugi, da se bo kaj premaknilo. Toda ni se. Sredi januarja letos sem urgiral odgovor. Čakal sem pol leta, pa znova sitnaril. Še vedno nič no-

vega. Oktobra sem bil na občini pri odgovornih. Nisem več vprašal, samo zaklel sem še! Postopek brez rešitve traja na oddelku za upravne, gradbene in komunalne zadeve že 900, pri izvršnem svetu pa nad 400 dni.

Četudi je res, da delo upravnih služb še zdaleč ni enostavno in lahko, pa sem vendar prisiljen postaviti javno vprašanje: do kdaj bodo občinski mlini administracije mleli tako počasi? Počasi tudi takrat, kadar imajo odgovorni pred seboj vso zahtevano dokumentacijo in ko morajo ob strokovno pripravljenem predlogu odločiti le z »da« ali »ne«.

Ta primer poslovanja občinskih organov, na katere leti kritika, ni osamljen. Zato sem sprožil javno vprašanje tudi v imenu tistih preprostih, četudi strokovno manj razgledanih, ponavadi pa dokaj skromnih in potrpežljivih občanov. Srečeval sem se z njihovo upravičeno kritiko v natrpanih čakalnicah urbanističnih in drugih institucij. Med temi prosilci lokacij in gradbenih dovoljenj sem spoznaval tudi take, ki si želijo s težko privarčevanimi sredstvi povečati stanovanje ali pa dograditi ali povečati hišo. Pa so prav tako, ali včasih še bolj, podvrženi administrativni zakonitosti čakanja, čakanja v nedogled. Odgovorne kaj malo moti, da s počasnim reševanjem urbanističnih in gradbenih postopkov v sami administraciji zavirajo hitrejšo povečevanje stanovanjskega prostora. Prav nič jim ni mar vrtoglavo naraščanje cen gradbenega materiala in storitev. Prosilci so nemočni, popolnoma so odvisni od tega, če se bodo v administraciji držali zakonitih rokov v reševanju vlog. Praksa je že takšna, da teh rokov administracija ne spoštuje, kaj šele, da bi se čutila krivo in to priznala kot svojo delovno napako.

Očitno je povezanost prizadetih občanov, kadar vodijo neenakopravno vojno z administracijo, premajhna. Čas bi že bil, da bi naše delovanje in akcije v socialistični zvezi delovnega ljudstva, v organizacijah zveze borcev pa tudi v zvezi komunistov usmerili zoper tiste, ki s svojimi birokratskimi postopki v občinskih službah uničujejo pridobitve in prednosti resnične ljudske oblasti. Tu pa bi morali onemogočiti sleherni manipuliranje birokratov vseh psov, najprej pa v občinskih službah in organih.

Ne bi smeli dobiti vtisa, da je vse črno. To na srečo ne drži! Med nami so, z nami živijo in za nas delajo tudi še kako zavzeti delavci tako v občinskih upravah, krajevnih skupnostih in krajevnih uradih. Ti se bodo s to oceno strinjali. Nam pa bodo velik up in v resnično oporo vedno takrat, kadar bomo združeno z njimi reševali zahtevnejše družbene naloge, kot je hitrejša in učinkovitejša gradnja stanovanj. Mar ni začetek teh družbenih prizadevanj že v ažurnem in učinkovitem poslovanju odgovornih občinskih služb? Te lahko v veliki meri poživljajo ali pa mrtvijajo moralo in ustvarjalnost naših delovnih ljudi.

Iz povedanega lahko zaključimo, da so moralno in materialno prizadeti tisti občani, ki spoštujejo zakonitost, ker vanjo verjamejo in ji zaupajo. Tak odnos pristojnih organov mnoge iz življenjske nuje prisili, da delajo mimo zakona. Niso pa redki primeri, ko nekateri to izkoristijo in v nasprotju z vsemi moralnimi in zakonitimi normami uresničijo svoje želje in hotenja.

Valentin Marinko

P. S.: Pritožbo sem vložil tudi na Republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora Ljubljana, Zupančičeva 6.

Komite je 12. 10. zahteval, da občinski oddelek za upravne, gradbene in komunalne zadeve v roku 10 dni odgovori, kakaj o zahtevku ni odločal v zakonitem roku. Ta rok pa je po Zakonu o upravnem postopku določen v enem oziroma dveh mesecih, ko so vročeni vsi zahtevani dokumenti.

(Nadaljevanje z 10. strani)

v stanovanju, pri avtomobilu. Spet nekdo vpljudno poučuje otroka, da ne sme pisati po stenah, da to ni lepo, da so to naša stanovanja; da vse stane, da denar ne pada z neba, da je treba zanj pošteno delati, da je treba stanovanja ceniti, ker so še ljudje, ki jih nimajo, ki še vedno stanujejo kot podnajemniki, pogosto po vlažnih podstrešnih sobah in da ni tako lahko priti do stanovanja!

Ta naša stanovanja! Ne gre brez problemov, pa je kljub temu lepo. Še lepša bodo in še rajši se bomo vračali domov. Vedno bolj bodo prispevajo življenja v krajevni skupnosti, v občini, republiki in federaciji, kajti zavedamo se, da se urejenost začne pri malih stvareh, pri malih odnosih, v jedrih družbe, v družinah, po prijetnih stanovanjih, v toplih domovih!

Anton Gričnik